

SPOJENÁ ŠKOLA, ŠKOLSKÁ 7, 975 90 BANSKÁ BYSTRICA

**Vnútoraná smernica
k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov**

Smernica prerokovaná v pedagogickej rade: 25. augusta 2018
.....

Smernica nadobúda platnosť odo dňa: 01.09.2018

Ing. Ján Žuffa
riaditeľ Spojenej školy

Čl. 1 Úvodné ustanovenia

Riaditeľ Spojenej školy v súlade so smernicou č.36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach Ministerstva školstva, vedy a výskumu a športu SR, podľa § 3 písm. d) a o) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v súlade s článkom 11 ods. 2 písm. f) druhým bodom Organizačného poriadku Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu vydáva túto smernicu k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov Spojenej školy.

Táto smernica upravuje základné znaky, formy a prejavy šikanovania žiakov, možnosti preventívneho pôsobenia a metódy riešenia šikanovania žiakov v nadväznosti na zodpovednosť školy a školského zariadenia podľa § 144 ods. 1 písm. o) a § 153 ods. 1 zákona a na práva žiaka podľa § 144 ods. 1 písm. i) a k) zákona.

Ustanovenia tejto smernice o škole sa rovnako vzťahujú aj na školský internát.

Čl. 2 Charakteristika šikanovania

- (1) Na účel tejto smernice sa **šikanovaním** rozumie
 - a) správanie žiaka, ktorého úmyslom je ublíženie, ohrozenie alebo zastrašovanie iného žiaka alebo
 - b) úmyselný spravidla **opakovaný útok** voči žiakovi alebo skupine žiakov, ktorí sa z rôznych dôvodov nevedia alebo nemôžu účinne brániť.
- (2) **Podstatou šikanovania** je najmä
 - a) úmysel ublížiť druhému fyzicky alebo psychicky,
 - b) agresia jedného žiaka alebo skupiny žiakov,
 - c) prevaha agresora alebo skupiny agresorov nad obeťou.
- (3) Šikanovanie sa môže prejavíť
 - a) **v priamej forme**, najmä fyzickými útokmi, urážaním, nadávkami, posmechom, zosmiešnením, príkazmi agresora vykonať určitú vec proti vôli obeť, odcudzením vecí, vyhrážaním, zastrašovaním, vydieraním, zneužitím osobných údajov, fotografií, šírením nepravdivých informácií alebo kyberšikanovaním
 - b) **v nepriamej forme**, najmä prehlíadaním, ignorovaním, zámerným vyčleňovaním z kolektívu alebo nedobrovoľným vystavovaním agresívnym situáciám.
- (4) **Kyberšikanovaním** je priama forma šikanovania, pri ktorej ide o zneužitie informačno-komunikačných technológií (najmä telefónu, tabletu, internetu a sociálnych sietí) na úmyselné ohrozenie, ublíženie alebo zastrašovanie, pričom sa často vyskytuje v spojení s inými formami šikanovania.

(5) Kyberšikanovanie má najčastejšie tieto znaky

- a) sociálna prevaha alebo psychická prevaha agresora, nie je nutná fyzická prevaha,
- b) agresor vystupuje často anonymne,
- c) útok nevyžaduje fyzický kontakt agresora a obeť,
- d) agresor spravidla nevidí priamu emocionálnu reakciu obeť na útok s ohľadom na anonymitu a odstup, ktoré informačno-komunikačné technológie umožňujú,
- e) útoky sa šíria prostredníctvom internetu podstatne rýchlejšie ako inými spôsobmi,
- f) útoky sú prístupné veľkému množstvu osôb,
- g) agresor je schopný uskutočniť útok z rôznych miest,
- h) útoky môžu mať dlhšie trvanie v čase,
- i) obeť nemusí o napadnutí dlhšiu dobu vedieť,
- j) obeť nemusí byť schopná identifikovať agresora,
- k) zverejnené informácie, fotografie a audiozáznamy a videozáznamy môže byť náročné odstrániť z internetu.

(6) Šikanovanie môže napĺňať skutkovú podstatu **trestného činu** alebo **priestupku**.

(7) Žiak, ktorý je agresorom, môže byť trestne stíhaný najmä za **trestný čin**

- a) ublíženia na zdraví, ¹⁾
- b) obmedzovania osobnej slobody, ²⁾
- c) lúpeže, ³⁾
- d) vydierania, ⁴⁾
- e) hrubého nátlaku, ⁵⁾
- f) nátlaku, ⁶⁾
- g) porušovania domovej slobody, ⁷⁾
- h) sexuálneho násillia, ⁸⁾
- i) sexuálneho zneužívania, ⁹⁾
- j) krádeže, ¹⁰⁾
- k) neoprávneného užívania cudzej veci, ¹¹⁾
- l) poškodzovania cudzej veci, ¹²⁾
- m) nebezpečného vyhrážania sa, ¹³⁾
- n) nebezpečného prenasledovania, ¹⁴⁾
- o) výroby detskej pornografie, ¹⁵⁾
- p) rozširovania detskej pornografie, ¹⁶⁾
- p) prechovávaní detskej pornografie a účasť na detskom pornografickom predstavení, ¹⁷⁾
- q) ohovárania. ¹⁸⁾

(8) Šikanovanie môže napĺňať skutkovú podstatu **priestupku proti občianskemu spolunažívaniu** ¹⁹⁾ alebo **priestupku proti majetku**.²⁰⁾

(9) Skutočnosť, že fyzická osoba nie je trestne zodpovedná z dôvodu nízkeho veku²¹⁾ nie je prekážkou na podanie žaloby vo veci náhrady škody, ktorú žiak spôsobil na majetku alebo vo veci náhrady ujmy, ktorú žiak spôsobil na zdraví. Zákonný zástupca žiaka a žiak zodpovedajú za škodu spoločne a nerozdielne.

(8) **Pedagogický zamestnanec** alebo odborný zamestnanec, ktorému je známy prípad šikanovania a neprijme žiadne opatrenie, môže byť stíhaný najmä za **trestný čin**

- a) neprekazenia trestného činu, ²²⁾
- b) neoznámenia trestného činu, ²³⁾
- c) ublíženia na zdraví. ²⁴⁾

Čl. 3

Prevenia šikanovania

(1) Prevenia šikanovania sa zabezpečuje najmä formou

a) **súčasti výchovno-vzdelávacieho procesu vrátane pozitívneho vplyvu osobnosti pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca v rámci každodenného vyučovania, obsahového zamerania a didaktiky predmetov a prierezových tém:**

1. osobný a sociálny rozvoj,
2. mediálna výchova,
3. multikultúrna výchova,
4. ochrana života a zdravia,
5. výchova a vzdelávanie k ľudským právam,
6. výchova k občianstvu,
7. boj proti extrémizmu,
8. výchova k manželstvu a rodičovstvu a

b) **súťaží, hier, prednášok alebo diskusií organizovaných školou alebo organizovaných inými relevantnými subjektmi.**

(2) Riaditeľ školy, koordinátor prevencie a triedny učiteľ **priebežne informujú** zákonných zástupcov, opatrovníka, osoby, ktorým súd zveril dieťa do osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo do starostlivosti budúcich osvojiteľov (ďalej len „osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa“) alebo zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu **o preventívnych činnostiach školy**. Pri realizácii preventívnych činností školy riaditeľ školy, koordinátor prevencie a triedny učiteľ venujú zvýšenú **pozornosť efektívnosti týchto činností**. Za efektívnu stratégiu v príslušnej oblasti sa nepovažujú jednorazové činnosti, kultúrne podujatia, moralizovanie a zastráňovanie.

(3) Riaditeľ školy, koordinátor prevencie a triedny učiteľ **vopred preveria** navrhované preventívne činnosti školy s cieľom predísť nežiaducemu vplyvu neodborných činností, ako aj škodlivému vplyvu kultov, siekt či extrémistických organizácií na žiakov.

(4) Riaditeľ školy oboznamuje s podstatou, formami a nebezpečnými dôsledkami šikanovania

- a) všetkých žiakov príslušnej školy a ich zákonných zástupcov,
- b) zamestnancov školy príslušnej školy,
- c) osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa,
- d) zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu.

(5) Riaditeľ školy zodpovedá za systémové aktivity školy v oblasti prevencie šikanovania. Pri príprave a realizácii celoškolskej stratégie najmä

- a) vytvára pozitívne prostredie v škole,
- b) podporuje prosociálne správanie a vzťahy detí,
- c) určuje v školskom poriadku pravidlá správania sa, vrátane sankcií za ich porušenie, používania informačno-komunikačných technológií (mobilných telefónov, tabletov, počítačov a iných komunikačných technológií) v priestoroch školy,
- d) rozpracúva podrobnosti prevencie a riešenia šikanovania žiakov vo vnútornom predpise školy
- e) zabezpečuje v súlade s pracovným poriadkom školy zvýšený dozor pedagogických zamestnancov cez prestávky, pred začiatkom vyučovania, po jeho skončení a v čase mimo vyučovania, najmä v priestoroch, kde k šikanovaniu už došlo alebo by k nemu mohlo dochádzať,
- f) oboznamuje pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov so spôsobom oznamovania šikanovania a preverovania šikanovania,
- g) informuje o postupe pri zistení šikanovania, najmä
 1. pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov,
 2. žiakov,
 3. zákonných zástupcov žiaka,
 4. osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa,
 5. zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu,
- h) zabezpečuje zverejnenie kontaktných údajov inštitúcií, ktoré sa prevenciou a riešením šikanovania zaoberajú,
- i) určuje v pracovnom poriadku školy povinnosť zamestnancov školy oznamovať podozrenie zo šikanovania
- j) zabezpečuje vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti prevencie šikanovania, vrátane kyberšikanovania, prostredníctvom zvyšovania digitálnej gramotnosti učiteľov,
- k) spolupracuje s odbornými zamestnancami príslušného centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (ďalej len „centrum“) a ďalšími odbornými pracoviskami poradenských služieb a preventívnych služieb v regióne,

- l) zapája do prevencie šikanovania žiacku školskú radu, radu školy a zriaďovateľa.

Čl. 4

Metódy riešenia šikanovania

- (1) Riaditeľ školy alebo ním poverená osoba **zostavuje tím zamestnancov školy**, ktorý navrhuje a zabezpečuje odborný postup pri riešení šikanovania.
- (2) Riaditeľ školy alebo ním poverená osoba pri zisťovaní a preverovaní šikanovania najmä
 - a) zabezpečí bezodkladnú pomoc obetiam a ochranu obetí,
 - b) zabezpečí dozor v triede, kde sa preveruje šikanovanie,
 - c) vykonáva opatrenia na zabránenie nožnej krivej výpovede agresora jeho izoláciou počas preverovania šikanovania,
 - d) preveruje šikanovanie bezodkladne v čase, keď agresor nie je ešte dohodnutý na spoločnej výpovedi s obeťou, svedkami alebo inými osobami, ktoré na šikanovanie upozornili,
 - e) zabezpečí, aby obeť nebola konfrontovaná s agresorom,
 - f) zabezpečí zistenie vhodných svedkov a uskutočnenie individuálnych rozhovorov alebo konfrontačných rozhovorov so svedkami,
 - g) uchováva dôkazy pri podozrení na kyberšikanovanie v spolupráci s koordinátorom informatizácie alebo externým expertom,
 - h) kontaktuje vo vzťahu k obeť, agresorovi a svedkovi šikanovania
 - 1. zákonných zástupcov,
 - 2. osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa,
 - 3. zariadenie, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu
 - 4. zariadenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, v ktorom je žiak umiestnený,
 - i) kontaktuje miestne príslušné centrum,
 - j) zabezpečí použitie anonymnej dotazníkovej metódy,
 - k) vedie písomné záznamy o riešení jednotlivých prípadov šikanovania,
 - l) zabezpečí pri rozhovoroch prítomnosť najmenej dvoch pedagogických zamestnancov alebo odborných zamestnancov,
 - m) ohlasuje príslušným útvarom Policajného zboru podozrenie na spáchanie priestupku alebo trestného činu.

Čl. 5

Opatrenia na riešenie šikanovania

(1) Opatreniami na riešenie šikanovania pre obeť a jej zákonných zástupcov (osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa a zariadenie, v ktorom je obeť umiestnená na základe rozhodnutia súdu), sú najmä

- a) odporúčanie vyhľadať individuálnu odbornú starostlivosť,
- b) zabezpečenie skupinového intervenčného programu v spolupráci s CPPaP,
- c) zaistenie bezpečia obeť,
- d) zabezpečenie informovania a poradenstva o šikanovaní pre osoby uvedené v článku 3 ods. 2.

(2) Opatreniami na riešenie šikanovania pre agresora a jeho zákonných zástupcov (osoby, ktoré sa osobne starajú o dieťa a zariadenie, v ktorom je agresor umiestnený na základe rozhodnutia súdu), sú najmä:

- a) odporúčanie zákonným zástupcom agresora vyhľadať odbornú starostlivosť centra,
- b) preloženie agresora do inej triedy alebo do inej výchovnej skupiny, ak je agresor schopný stále ohrozovať svoje okolie,
- c) uloženie opatrenia vo výchove podľa § 58 ods. 2 a 3 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní

(3) Pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec je povinný šikanovanie, alebo podozrenie zo šikanovania medzi žiakmi bezodkladne riešiť a každej jeho obeť bezodkladne poskytnúť pomoc.

Čl. 6

Spolupráca školy s orgánmi činnými v trestnom konaní a orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately

(1) Riaditeľ školy je povinný oznámiť orgánom činným v trestnom konaní podozrenie, že žiak sa dopustil

- a) šikanovania,
- b) spáchania trestného činu uvedeného v čl. 2 ods. 7 alebo opakovane páchal priestupky uvedené v čl. 2 ods. 8 v súvislosti so šikanovaním.

(2) Riaditeľ školy je povinný orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately oznámiť

- c) podozrenie podľa odseku 1,
- d) skutočnosti, ktoré ohrozujú obeť, agresora alebo svedkov,
- e) opatrenia, ktoré prijal podľa článku 4 alebo článku 5.

Čl. 7

Spolupráca školy so zákonnými zástupcami žiakov, osobami, ktoré sa osobne starajú o dieťa alebo zariadením, v ktorom je žiak umiestnený na základe rozhodnutia súdu

- (1) Pri podozrení na šikanovanie žiaka spolupracujú riaditeľ školy, koordinátor prevencie, výchovný poradca, ďalší pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci s rodinou obete a s rodinou agresora.
- (2) Pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci dbajú pri rozhovore so zákonným zástupcom obete, agresora alebo svedka najmä na zachovanie dôvernosti informácií.
- (3) Riaditeľ školy môže odporučiť zákonným zástupcom agresora a osobám, ktoré sa osobne starajú o dieťa alebo zariadeniu, v ktorom je umiestnený na základe rozhodnutia súdu, umiestniť agresora na dobrovoľný diagnostický pobyt do diagnostického centra alebo do liečebno-výchovného sanatória.
- (4) O úkonoch podľa tohto článku osoba poverená riaditeľom školy vyhotovuje zápis, z ktorého po jednom vyhotovení poskytne každej zo zúčastnených osôb.

Čl.8

Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa Metodické usmernenie č. 7/2006-R z 28. marca 2006 k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v školách a školských zariadeniach.

Čl. 9 Účinnosť

Táto smernica nadobúda účinnosť 1. septembra 2018.

Banská Bystrica, 25. augusta 2018

Ing Ján Žuffa
riaditeľ Spojenej školy

¹⁾§ 155 Trestného zákona

²⁾§ 183 Trestného zákona

³⁾§ 188 Trestného zákona

⁴⁾§ 189 Trestného zákona

⁵⁾§ 190 Trestného zákona

⁶⁾§ 192 Trestného zákona

⁷⁾§ 194 Trestného zákona

⁸⁾§ 200 Trestného zákona

⁹⁾§ 201 až 201b Trestného zákona

¹⁰⁾§ 212 Trestného zákona

¹¹⁾§ 215 Trestného zákona

¹²⁾§ 245 Trestného zákona

¹³⁾§ 260 Trestného zákona

¹⁴⁾§ 360a Trestného zákona

¹⁵⁾§ 368 Trestného zákona

¹⁶⁾§ 369 Trestného zákona

¹⁷⁾§ 370 Trestného zákona

¹⁸⁾§ 373a Trestného zákona

¹⁹⁾§ 49 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov

²⁰⁾§ 50 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov

²¹⁾§ 22 Trestného zákona

²²⁾§ 341 Trestného zákona

²³⁾§ 340 Trestného zákona

²⁴⁾§ 158 Trestného zákona

²⁵⁾V prípade podozrenia na spáchanie trestného činu sa uvedené ohlasuje orgánom činným v trestnom konaní, t.j. policajtovi alebo prokurátorovi. V prípade podozrenia na spáchanie priestupku sa uvedené ohlasuje príslušnému okresnému úradu.

Príloha:

Postup riešenia v prípade zistenia šikanovania v Spojenej škole, Školská 7, Banská Bystrica

1. Hlavné zásady:

- a) situáciu nebagatelizovať, zachovať pokoj
- b) chrániť zdroj informácií, neprezradiť ho
- c) prezradiť čo najmenej o tom, čo už o situácii vieme
- d) všetky výpovede starostlivo zaznamenať

2. Všeobecný postup:

V prípade, že v priestoroch školy počas vyučovania, na športoviskách resp. na školských akciách sa zistí prípad šikanovania, je každý pedagogický a nepedagogický zamestnanec povinný postupovať nasledovným spôsobom:

- 1) Zamestnanec, ktorý zistí prípad šikanovania, informuje o tejto skutočnosti triedneho učiteľa agresora a obeť, výchovného poradcu a zástupcu vedenia školy. Pri vážnych prípadoch, ale aj pri agresii agresora zamestnanec zavolá políciu.
- 2) Výchovný poradca školy si na vyšetrenie prizve daných žiakov (individuálne), zamestnanca školy, ktorý skutočnosť oznámil a triednych učiteľov. O danom vyšetrení spíše zápis, ktorý výchovný poradca založí k riešeným prípadom a druhé vyhotovenie triedni učiteľa priložia ku katalógovým listom žiakov.
- 3) V zápise popíše skutočnosť, vyjadrenia agresora a obeť a navrhne opatrenia na riešenie.
- 4) Výchovný poradca školy v spolupráci s triednymi učiteľmi agresora a obeť si pozve na pohovor rodičov, resp. zákonných zástupcov týchto žiakov. K pohovoru prizvú aj riaditeľa školy. Aj o tomto stretnutí spíše zápis.
- 5) Po písomnom uzavretí celého prípadu, zvážení návrhov na opatrenia, vyjadrení agresora a obeť, rodičov, resp. zákonných zástupcov týchto žiakov, riaditeľ školy rozhodne o ďalšom postupe v súlade s vnútorným poriadkom školy, resp. Zákonom č. 300/2005 Z. z. a č. 372/1990 Zb. a v súlade s čl. 6 a 7 tejto smernice.
- 6) Nakoľko šikanovanie je závažným negatívnym spoločenským javom, celý prípad vyšetrenia šikanovania sa bude realizovať pri zachovaní dôvernosti až do vyriešenia daného prípadu. Týmto postupom nie je dotknutá informačná povinnosť školy.
- 7) V prípade, že tento negatívny jav zistí žiak školy, je povinný okamžite o tejto skutočnosti informovať svojho triedneho učiteľa a v jeho neprítomnosti výchovného poradcu školy.

3. Podrobný priebeh vyšetrovania

- (1) Pri vyšetrovaní **hľadáme odpovede na otázky:**
 - a) Kto je obeť, koľko ich je?

- b) Kto je agresor, koľkí sú?
 - c) Kedy, kde a ako ubližovali agresori obetiam?
 - d) K akým závažným prejavom došlo?
 - e) Ako dlho šikanovanie trvá?
- (2) **Vypočutie obete** (individuálne, ideálne tak, aby agresor nevedel o tom, že sa situácia rieši); ubezpečiť obeť že nepodnikneme žiadne kroky bez toho, aby sme nezískali jej súhlas
 - (3) **Vypočutie svedkov**, zozbieranie a zazálohovanie dôkazových materiálov (špeciálne v prípade kyberšikany), zozbieranie svedkov, ktorí budú pravdivo vypovedať. Rozhovory so svedkami robiť individuálne. **Nikdy nekonfrontovať obeť a agresora!**
 - (4) **Vypočutie agresora/ agresorov** - ak ich je viac, tak individuálne
 - (5) **Spísanie zápisu z vypočutia**. Zápis sa priloží k riešeným prípadom u výchovného poradcu a druhá kópia ku katalógovým listom žiakov. V zápise bude: popis skutočnosti, vyjadrenie obete, vyjadrenie agresora, vyjadrenie svedkov, navrhnuté opatrenia.
 - (6) **Zaistenie ochrany obete**. Zvýšiť dozor, oslobodenie od dochádzky na niekoľko kritických dní...
 - (7) **Výchovný poradca spolu s triednym učiteľom si pozve osobitne rodičov obete, rodičov agresora, resp. zák. zástupcov** . Z pohovoru sa spíše zápisnica. Rodičom obete poskytnúť podporu; rodičov agresora požiadať o spoluprácu. V prípade že nespolupracujú, len ich oboznámiť so situáciou a dať im podpísať zápis. Rodičov viacerých agresorov si pozývať **osobitne**.
 - (8) Celý prípad vyšetrovania sa realizuje pri zachovaní dôvernosti až do vyriešenia prípadu.
 - (9) Vo vážnych prípadoch upovedomiť políciu, kontaktovať CPPP a P.
 - (10) Po písomnom uzavretí celého prípadu, zvážením návrhov na opatrenia, vyjadrení obete, svedkov, agresorov a zák. zástupcov. **Riaditeľ rozhodne o ďalšom postupe v súlade s vnútorným poriadkom školy**
 - (11) **Oboznámenie triedy**. Oznámime spolužiakom či a ako budú vinníci potrestaní. Vo vážnejších prípadoch oboznámenie urobí riaditeľ školy. V prípade obáv o bezpečnosť obete od tohto kroku upúšťame.

4. Zásady vedenia rozhovoru s aktérmi šikanovania, svedkami a pod. :

(1) Rozhovor s obeťou

- a) necháme obeť samostatne hovoriť, citlivo ju povzbudzujeme, aby hovorila čo najviac,
- b) po spontánnej výpovedi sa začneme pýtať na všetky podrobnosti
- c) "Čo sa stalo? Kde sa to stalo? Kto čo urobil? Ako sa správali ostatní prítomní?"
- d) obeť uistíme o jej ochrane,

- e) môžeme obeť požiadať, aby celý incident napísala,
- f) ak je viditeľné zranenie, upovedomíme lekára, prípadne políciu,
- g) upovedomíme rodičov,
- h) pozor na falošné obvinenia.

(2) Rozhovor s agresorom

- a) skôr ako začneme naostro vyšetrovať, zvážime, aká je možnosť agresora usvedčiť,
- b) ak je táto možnosť veľmi malá, hlavne v prípade strachu a obáv obeť, musíme sa uspokojiť s tým, že urobíme všetko pre ochranu obeť,
- c) otvorene povieme o obvinení a sledujeme reakcie (chránime obeť i svedkov),
- d) jednáme kľudne, bez emócií, premyslene,
- e) necháme samostatne hovoriť agresora, prípadne mu dáme celú situáciu napísať
- f) kladieme mu jasné a presné otázky,
- g) kým prípad nie je vyriešený, neodsudzujeme,
- h) aj v prípade vyriešeného problému odsúdime čin, nie celú osobnosť (ako človek má šancu na nápravu),
- i) informujeme o možných sankciách a ďalšom postupe.

(2) Rozhovor so svedkami

- a) individuálne rozhovory,
- b) kladieme konkrétne otázky,
- c) volíme otvorené otázky, na ktoré sa nedá odpovedať áno - nie - neviem
- d) musíme čeliť výhovorkám.

(3) Rozhovor s rodičmi obeť

- a) informujeme ich o celom priebehu vyšetrovania,
- b) ubezpečíme ich o ochrane ich dieťaťa,
- c) snažíme sa dohodnúť na spolupráci,
- d) ak treba doporučíme spoluprácu z odborníkom v CPPP a P.

(4) Rozhovor s rodičmi agresora

- a) oboznámime rodičov o podstate činu, o priebehu vyšetrovania i o celkovom správaní sa žiaka v škole,
- b) u tých rodičov, ktorí nemajú záujem spolupracovať a ktorí priamo negatívne ovplyvnili správanie svojho dieťaťa, rozhovor zbytočne nepredlžujeme. Oboznámime ich o možných sankciách a o ďalšom postupe,
- c) zápis z jednania im dáme podpísať,
- d) ak treba doporučíme spoluprácu z odborníkom v CPPP a P.

5. Metódy riešenia šikanovania

a) Pri vyšetrení šikanovania žiakov sa budú v našej škole používať tieto metódy:

- zaistenie ochrany obetiam,
- rozhovor so žiakmi, ktorí na šikanovanie upozornili, rozhovor s obeťou
- a agresormi,

- nájdenie vhodných svedkov, individuálne, prípadne konfrontačné rozhovory so svedkami – nikdy nekonfrontovať obeť a agresora,
- kontaktovanie rodičov resp. zákonných zástupcov žiakov,
- kontaktovanie špecializovaných inštitúcií – CPPPaP, políciu,
- využitie anonymnej dotazníkovej metódy...

b) Pri výskyte skupinového násillia voči obeti sa bude používať tento postup:

- okamžitá pomoc obeti,
- dohoda riaditeľa školy s výchovným poradcom, školským psychológom, triednymi učiteľmi a s ostatnými pedagogickými zamestnancami školy na postupe vyšetrovaní
- vlastné vyšetrovanie,
- zabránenie nožnej krivej výpovede agresorov, ich izolácia bez možnosti dohodnúť sa na spoločnej výpovedi,
- pokračujúca pomoc a podpora obete,
- nahlásenie prípadu polícii – rozhodne riaditeľ školy,
- kontaktovanie rodičov resp. zákonných zástupcov žiakov – zabezpečia triedni učítelia,
- kontaktovanie špecializovaných inštitúcií – CPPPaP, políciu

